

nebo instituce dozorčích rad a podpůrců¹⁹⁾ při případech mírnějších. Tolik však možno ještě dodat, že nejen moderní zákonodárství v cizině nezná již policejní dozor v takovém rozsahu jak jest zaveden zákonem z r. 1873, ale že i u nás máme zákony pojednávající o zločinech jistě velikých, kde by policejní dozor byl zvláště na místě, a přece nezajímají tyto zákony takového dozoru.²⁰⁾ Je vedlejší, jaké motivy tu byly směrodatny, že nebylo v těchto případech použito řečené instituce. Jisto je, že se veřejná policie a bezpečnost státní musí bez nich obejít, ačkoliv při tom nesmí svých úkolů se zřetele pouštět a musí jim právě v těchto případech zvýšenou měrou dostáti.

Celkem docházíme k závěru, že v dobách normálních můžeme se obejít bez instituce policejního dozoru, jak jej zná rak. zákon z r. 1873 a pokud by pak některé právní účinky ve zvláštních případech byly nutny, třeba pro jejich provádění nalézt vhodnější formu, která by více hověla svobodám občanů a která by individuum spíše navracela společnosti lidské nežli aby ho z ní čím dále tím více vzdalovala a vyvrhovala. Omezování práva občanů nutno stlačit na nejmenší nezbytně nutnou míru. V tomto směru pak musí příkladem předcházeti stát, jehož úkolem je nejen chrániti bezpečnost svou a svých občanů, ale též cílevědomým postupem spíše umožňovati nápravu provinilců nežli ji všelikými odiosními opatřeními znemožňovati.

¹⁹⁾ Ibidem str. 110.

²⁰⁾ Při zákoně na ochranu republiky byl § 11. citovaného již zákona výslovně vyjmut k rozšíření na Slovensko a Podkarpatskou Rus.

Min. rada E Holík:

O vztahu poplatnosti právních úkonů a jednání ke zřízení listiny podle poplatkového práva platného v republice Čs. vůbec a při státních dodávkách zvláště, hledíc k zákonu ze dne 3. dubna 1925, č. 54 Sb. z. a. n.

(Dokončení.)

I. Nabídkové řízení pro všechny dodávky vůbec.

Nabídky (oferty), dodatky k nim, jejich změny a přílohy, jež jsou podstatnými součástkami nabídek, podléhají nyní kolku 5 Kč¹⁸⁾ z každého archu, jímž rozumí se každý samostatný kus papíru ve výměře do 1750 cm² včetně. Je-li arch větší, platí se z něho nyní 10 Kč.

Nabídky obchodníků o předmětech jejich obchodu ve formě obchodní korespondence jsou prosty kolku.

Protokoly sepsané s oferenty nebo prohlášení oferentů, že znají smluvní podmínky a pomůcky a že uznávají je za rozhodné pro smluvní poměr, kolkují se nyní kolkem 5 Kč za každý arch a každého samostatného oferenta.

¹⁸⁾ § 1. zák. z 3. dubna 1925, č. 54. Sb. a n.

Protokoly o otevření nabídek, obsahující pouze údaje podle § 17. zadávacího řádu, jsou kolku prosty.

Plné moci oferentů pro zástupce podléhají nyní kolku 5 Kč z každého archu; je-li několik zmocnitelů, podléhá 1. arch kolku 5 Kč (na Slovensku 2 Kč) tolikrát, kolik jest zmocnitelů, ostatní archy podléhají pouze kolku po 5 Kč (na Slovensku 2 Kč).

Listiny o zřízení vadia a záruční listy podle § 15., bod 3., zadávacího řádu, vyhotovené ve formě obchodní korespondence jsou prosty kolku a to:

a) ve případech lit. a) až c) § 15. zadávacího řádu, je-li oferent obchodníkem a patří-li dodávka ku předmětům jeho obchodování,

b) ve případech lit. c) cit. paragrafu vždy.

Skládá-li se nabídka, protokol, plná moc, listina o zřízení vadia z jednotlivých listů ne větších než 875 cm², platí se za prvé dva listy kolek plný, za každé další listy poloviční.¹⁹⁾

II. Sjednání smlouvy.

A) Předmět poplatku:

1. Při smlouvách se státními úřady civilními i vojenskými, státními ústavy a podniky nehospoďařícími po obchodnicku²⁰⁾, vyjímajíc dodávky z volné ruky do 5000 Kč a práce do 10.000 Kč.

Poplatnost smluv trhových a dodacích o movitostech, smluv stavebních a jiných smluv o dílo a smluv dodacích o pracích, vyjímajíc stále opěťovné služby, nezávisí na sepsání smlouvy. Sepíše-li se však smlouva, musí se hlásiti fin. úřadu za účelem kontroly podle všeobecných poplatkových ustanovení, jak svrchu uvedeno.

Písemní smlouvou rozumí se: listina podepsaná oběma smluvníky, listina podepsaná jedním smluvníkem a vydaná druhému, akkordní protokol, výměř, jímž se zpravuje oferent o přijetí jeho nabídky, vzájemné závěrečné listy, závěrečný list zadávacího místa dodaný uchazeči.

Osvobození od poplatku z titulu obchodní korespondence neplatí. Vybere se tedy poplatek i tehdy, je-li smlouva sepsána ve formě závěrečného listu a je-li při tom zadávacím místem státní podnik, který má povahu obchodnickou (ale nehospoďaří po obchodnicku) a zadávka týká se jeho přímého provozování nebo jsou-li při závěrečných listech vzájemných na obou stranách splněny podmínky osvobození z titulu obchodní korespondence. Jiná osvobození i věčná ovšem platí. Vydá-li tedy závěrečný list samo zadávací místo, jež má osobní nebo věčné osvobození od poplatků,

¹⁹⁾ § 22. zák. z 3. dubna 1925, č. 54. Sb. z. a n.

²⁰⁾ Podle § 1. vl. nař. ze dne 25. září 1924, č. 206. Sb. z. a n. byly podniky státními hospoďařícími po obchodnicku prozatím prohlášeny: státní baňské a hutnické závody, státní lesy a statky, školní zemědělské závody v Uhřetěvsi a Děčíně — Libverdě, vojenský dřevařský podnik ve Velkých Levárech, vojenská továrna na létadla, státní: lázně, tiskárny, úřední noviny, tisková kancelář, tabáková reže, loterie, mincovna v Kremnici.

nebo vyrozumí-li takové místo uchazeče o přijetí jeho nabídky, nevybere se poplatek.

Nemá-li oferent osobního neb věcného osvobození od poplatků (a toho nyní ovšem nemá ani z titulu obchodní korespondence) stihá vždy platební povinnost jen oferenta.

2. Při smlouvách se státními podniky a ústavy hospodařícími po obchodnicku a dodávkách z volné ruky do 5000 Kč a pracích do 10.000 Kč pro stát vůbec.

Smlouvy jsou v těchto případech vůbec poplatny jen tehdy, zřídí-li se o nich listina. Za listinu pokládají se tytéž dokumenty jako v bodě 1. Platí tu všechna osvobození, i z titulu obchodní korespondence. Užije-li se tedy k sepsání smlouvy formy závěrečného listu, neplatí se poplatek, jsou-li splněny všechny tyto podmínky:

a) je-li zadávacím místem podnik, který má obchodnickou povahu a týká-li se zadávka přímého provozování tohoto podniku,

b) vydal-li závěrečný list podnik sám nebo sice i druhá strana, ale tato má povahu obchodníka a jde-li o předmět jeho obchodu.

Nemá-li oferent osvobození, stihá platební povinnost vždy oferenta.

B. Výše poplatku při všech dodávkách.

Poplatek stanoven jest pro smlouvy o dílo a dodávky práce bez dodávky hmot stupnicí II.; pro ostatní shora uvedené smlouvy stupnicí III., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi 2 procenty z celé úplaty výdělkové; 2procentní poplatek se měří ze základu zaokrouhleného na číslo dělitelné beze zbytku 20ti, ke zbytku nepřevyšujícímu 10 Kč se nepřihlíží.

Je-li velikost dodávky udána jen podle nejvyššího nebo jen podle nejnižšího měřítka s výhradou práva dodávku obmeziti nebo zvýšiti, třeba poplatek počítati v prvním případě podle nejvyššího, v druhém podle nejnižšího množství dodávky. Není-li výkon vyjádřen určitým pevným penízem, nýbrž jeho nejvyšší výměrou (maximum), nutno vyměřiti poplatek podle peněžité hodnoty maxima. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi platí v této příčině toto:

Není-li dodávka vyjádřena určitě stanovenou peněžní částkou, je-li však udána její nejvyšší výměra, má se poplatek vyměřiti podle peněžité hodnoty nejvyšší výměry dodávky.

C. Pevné kolkové poplatky z listin o smlouvách.

Ve případě A 1) nepodléhá smlouva, i když se sepíše, kromě poplatku stupnicového, resp. procentního, který se srazí, žádnému pevnému, kolkovému ani jinému poplatku, neobsahuje-li ujednání, jež nesouvisí vzájemně se smlouvou (na př. rukojemství, cesse atp.).

Ve případě A 1), byla-li zřízena listina obsahující ujednání, jež nesouvisí vzájemně se smlouvou, a ve případě A 2) podléhá při stupnicových poplatcích každý další arch kolku po 5 Kč, resp. je-li poplatek stupnicový menší než 5 Kč, tomuto menšímu poplatku, při poplatcích 2procentních, každý arch kolku 5 Kč. To platí i o přílohách smluv, podmínkách smluvních atp., jsou-li podstatnou součástí smlouvy. V těchto případech platí o několika exemplářích smlouvy toto:

Podléhá-li listina poplatku, nutno jej zapraviti v zásadě z každé listiny o téže smlouvě zřízené.

Je-li však právní jednání osvědčeno smlouvou v jednom prvopise a druhé straně se vydá jen její opis zadávajícím místem ověřený (§ 30., bod 1. zad. řádu), nutno zpoplatniti jen prvopis, požívá-li jedna ze smluvních stran (zpravidla zadávací místo) osvobození od poplatku; nepožívá-li ho žádná ze smluvních stran, nutno zpoplatniti jak prvopis tak i opis smlouvy zadávacím místem ověřený.

Zřizují-li se o právním jednání více než dvě listiny (výměr o přijetí nabídky, zadávací zápis čili akordní protokol a ověřený opis smlouvy v to počítajíc), podléhá poplatku každá listina.

Byly-li však první dvě listiny jakož i ostatní před podpisem nebo nejpozději do 8 dnů po podpisu prvních listin předloženy příslušnému úřadu k vyměření poplatku, jest dovoleno obmeziti zpoplatnění podle zákonné sazby jen na první dvě listiny, a ostatní kolkovati jako úřední opisy 5 Kč za arch.

Přísluší-li však jedné ze smluvních stran, zpravidla zadávacímu místu, zákonné osvobození od poplatku, nutno zapraviti stupnicový poplatek jen z jedné z těchto dvou listin, kdežto druhá nepodléhá poplatku.

Poplatek procentuální platí se jen jednou, i když listina byla zřízena v několika exemplářích.

Při smlouvách podléhajících poplatku stupnicovému, jest tomuto poplatku podroben jen první exemplář, druhé exempláře pak podléhají kolkovému poplatku 5 Kč za arch. Smluvní strany jsou však povinny předložiti v 8 dnech všechny listiny náležitým kolkiem opatřené úřadu poplatky vyměřujícímu, který na základě původního exempláře listiny, zároveň předloženého, úředně potvrdí na druhých stejnopisech zapravení poplatku příslušejícího za první, původní exemplář.

Shora zmíněná výhoda pro jednotlivé listy nepřevyšující svou výměrou 875 cm² platí i pro další listy smluv.

D. Vedlejší ujednání, nesouvisící vzájemně s hlavním jednáním.

Ve případech A 1) i 2) podléhají listiny o vedlejších nebo dodatečných ujednáních, na př. o závazcích rukojemských, cessi atp. samostatně poplatku. Ve případech A 1) i 2) musí v tom případě smlouvu ohlásiti finančnímu úřadu obě smluvní strany.

Prodloužení platnosti takové smlouvy, která jest podrobena poplatku jen tenkrát, je-li o ní zřízena právní listina, na př. úmluva o pokračování v dodávkách nebo pracích přes umluvený čas (§ 27. zad. řádu), podléhá poplatku jako nová smlouva, je-li toto prodloužení osvědčeno listinou. Rovněž příslušné doložky o tom připsané na původních listinách zakládají stejnou poplatkovou povinnost.

Prodloužení platnosti takové smlouvy, která jest podrobena poplatku i tenkrát, když listinou osvědčena není, podléhá poplatku i bez listiny.

Ujednání o soudní příslušnosti v listinách smluvních (§ 29., lit. g) zadávacího řádu) podléhají samostatnému kolku za 1 Kč. Osvobození z důvodů obchodní korespondence se těchto ujednání netýká, pročež je tento

kolek odůvodněn i tehdy, je-li ujednání obsaženo v závěrečném listě. (Pozn.: Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi neplatí).

III. Výdělkové výkazy a účty při všech dodávkách.

Výdělkové výkazy a splátkové účty jest zpravidla kolkovati jako účty obchodní, znějí-li na pohledávku:

až do 20 Kč kolkem za 2 hal.,
přes 20 Kč až do 100 Kč kolkem za 10 hal.,
přes 100 Kč až do 1000 Kč kolkem za 20 hal.,
a na více než 1000 Kč kolkem za 50 hal.

za normální arch.

Za účty, v kterých je žalovatelnost pohledávky vyhrazena vydatelem účtu v určitém místě, platí se poplatek v dvojnásobné míře.

Užije-li se papíru o větší než normální plošné velikosti, poplatek se zdvojnásobuje. Shora zmíněná výhoda listech největších než 875 cm² při výkazech výdělkových a účtech neplatí.

Uvedené poplatky jest platiti i tehdy, byly-li výdělkové výkazy nebo účty pojaty do textu obchodní korespondence nebo k ní připojeny jako dodatek, přílohy a pod.

Přílohy účtů, připojené k nim jakožto doklady, účtovému kolku nepodléhají, nejsou-li jejich podstatnými součástmi.

IV. Kvitance.

1. Ve případech II. A 1) se kvitanční poplatek podle stupnice II. sráží, i když nebyla vydána kvitance nebo saldovaný účet. Ostatně platí tu vše, co bylo v předu řečeno o srážce kvitančního kolku.

2. Ve případech II. A 2) se platí kvitanční poplatek podle stupnice II. jen tehdy, zřídí-li se o kvitování formální kvitance nebo saldovaný účet, a nesráží se, nýbrž platí kolky nebo hotově podle své výše.

Zatímní kvitance nutno zpoplatniti jako kvitance vůbec, zatímní listiny jako definitivní listiny.

Kvitance o vrácení vadí (§ 24. zad. řádu) nebo kaucí (§ 32., bod 5. zad. řádu) jsou kolku prosty.

Předkládají-li se veřejně pokladně místo kvitancí saldované účty, podléhají poplatku jako kvitance podle hodnoty a stupnice II. Do poplatku se včítá však účtový poplatek kolkem řádně zapravený.

Ustanovení právě uvedené o saldovaných účtech neplatí však pro saldované účty předkládané státním podnikům hospodařícím po obchodnicku; při těch se účtový kolek nedoplňuje na kvitanční.

V. Způsob zapravení poplatků.

1. Ve případech II. A 1) se poplatek smuvní (stupnice II., III. event. 2%) sráží z jednotlivé vyplacené částky zároveň s kvitančním poplatkem, smlouvu hlásí fin. úřadu zadávající státní úřad, ústav, podnik, jsou-li však zároveň se smlouvou sjednány vedlejší úmluvy (rukojemství, cesse atp.), obě smluvní strany.

2. Ve případech II. A 2) platí se poplatek z kvitancí a smluv najednou z celé úplaty, a to podle své výše buď kolky nebo po vyměření hotově. O hlášení smluv a kvitancí k vyměření poplatků platí tu všeobecná ustanovení.

VI. Zvláštní listiny o cessi práv ze smluv dodavacích.

Postoupí-li podnikatel právo plynoucí ze smlouvy dodavací nebo pracovní se svolením úřadu třetí osobě a zřídí-li se o tomto postoupení zvláštní listina, třeba tuto listinu ohlásiti v osmi dnech bernímu nebo poplatkovému úřadu k vyměření poplatku a připojití úředně ověřený, kolku prostý opis listiny o původní smlouvě a dodatku k ní, jakož i udati, kolik bylo až dosud zapláceno na poplatcích ze smlouvy.

Těž pro cesionáře — totiž nástupce původní smluvní strany — platí ustanovení uvedená v bodu V. o placení poplatku smluvního a kvitančního.

VII. Srážka poplatků na základě úmluvy.

Povinnost k odvádění poplatků ze smlouvy spolu s kvitančním poplatkem podle ustanovení bodů V. a VI. třeba výslovně pojmouti do smlouvy, sepisuje-li se.

VIII. Vrácení omylem sražených poplatků.

Za vrácení neprávem sražených kvitančních a smluvních poplatků lze žádati do 3 let odo dne srážky u fin. úřadu, do jehož obvodu patří pokladna srazivší poplatek.

Sbírku příkladů knihovních žádostí a usnesení vydaní v nejbližší době vlastním nákladem JUDr. Jos. V. Bohuslav, sen. pres. nejv. spr. s. a Antonín Hartmann, odb. předn. min. spr. Jest to šesté opravené vydání známé a dosud kledané pomůcky, vydané JUDrem J. V. Bohuslavem. Nové vydání přihlíží ve zvláštním oddíle ku předpisům knihovního práva, platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi, a uvádí též poplatkové předpisy v knihovních věcech jak v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, tak i na Slovensku a Podkarpatské Rusi platné. V druhém dílu upraveny jsou úplně nové vzorce knihovních podání a vyřízení, jsou zjednodušeny a stylisovány, aby vyhověly věcně a také jazykově a spolu, aby zápisy z nich mohly býti vykonány v knihách beze vší změny. Úvodem (označením soudu, žadatele a návrhu) lze doplniti každý vzorec na podání tak, že se hodí pro soud za vyřízení pouhým »describatur«, čímž se urychlí a zjednoduší manipulace v knihovních věcech. Použitím těchto vzorců přijdou právní zástupci nejen vsříc soudům, nýbrž usnadní si též svou vlastní práci. Povšechná část vzrostla tím přes 26 tiskových archů s 320 vzorci, které byly schváleny výn. min. sprav. č. 1567/24 pres. a bude uloženo soudům, aby dílo zařadily do úřední knihovny.

»**Časopis pro železniční právo a politiku**«, vydávaný redakcí Dra J. Čermáka a Dra J. Havelky Spolkem čsl. železničních právníků v Praze, zahájil právě vydaným 1. číslem IV. ročníku. — Cílem jeho je seznamovati čtenárstvo se všemi otázkami jak právní tak hospodářské povahy, týkajícími se oboru železničního, i má proto »Časopis« význam nejen pro kruhy železniční, nýbrž i pro každého, kdo přichází do jakéhokoliv styku se železnicemi nebo se zajímá o otázky národohospodářské. Prvé číslo ročníku IV. obsahuje vedle rozhledů po železniční politice (Pokrok v reorganizaci rakouských spolkových drah), literárního přehledu, glos a poznámek, studie E. Wižďálka »Zánik nároků z nákladní smlouvy« a Dra F. Mazla »Přiznání práva ku spoluzžívání vlečky«. K časopisu připojený jsou dvě přílohy, a sice »Sbírka zákonů železničních, platných v R. Č. S. v českém překladě« a dále »Přehled judikatury ve věcech železničních«. Předplatné na 10 čísel s přílohami činí 40 Kč. Přihlášky předplatitelů přijímá knih-tiskárna Všeťečka a spol. na Král. Vinohradech, Puchmajerova 35.